

SOBRE EL TREBALL DELS RIUDOMENCS

Per *població activa* d'un país o d'una zona geogràfica determinada s'entén tota aquella gent que està en edat de treballar, i que pot i vol fer-ho, o sigui que potencialment pot treballar. Un dels primers passos que hom ha de fer per conèixer el caràcter del treball que duen a terme els membres d'una societat és procedir a la trisectorització de les activitats econòmiques. Es tracta únicament de distingir tres activitats fonamentals: la primera, anomenada *sector primari*, comprèn el treball agrícola i miner que té per objecte directe la producció d'aliments i de diverses matèries primeres —en el cas riudomenc serien l'agricultura i la ramaderia—; la segona (anomenada també *sector secundari* o *indústria*), abraça les indústries de transformació en totes les seves formes; i la tercera (o *terciari*), comprèn un ample ventall d'activitats consagrades a l'aprovisionament de serveis que van des del transport al comerç, passant per l'oci, l'ensenyament i la resta d'activitats de caràcter immaterial.

L'objecte d'aquesta introducció no és altre que el de situar les activitats econòmiques dels riudomencs en el marc d'uns estris bàsics utilitzats en economia a l'hora d'estudiar una societat.

Sense anar gaires anys enrera, l'estructura de la població activa riudomenca la trobaríem fortament concentrada en el sector primari. Aquesta no és, en absolut, cap afirmació que es pugui titllar d'innovadora car la circumstància riudomenca estava en absoluta consonància amb el que passava en el conjunt del país; parlant en termes econòmics. Ara bé, el desenvolupament industrial i l'explosió dels serveis (terciari) que s'ha anat enregistrant al país a partir dels anys seixanta ha estat lent a Riudoms, en certa mesura degut al caràcter marcadament rural i agrícola de la vila, i en certa part també per la manca d'inquietuds emprenedores autòctones que potenciessin el creixement de la indústria. Val a dir que Riudoms no és un cas isolat en aquest tipus de fenòmens, ans al contrari: són excepció els pobles que a la dècada dels seixanta van basar el seu creixement en la indústria i en els serveis.

Quan a la resta del país l'estructura econòmica de la població ja anava configurant-se com a menys agrícola, òbviament a Riudoms també hauríem trobat persones treballant en el sector terciari, però amb una importància molt limitada, sense gaires canvis respecte a, posem, cinquanta anys enrera: els funcionaris de l'Ajuntament, el metge, els botiguers, els compradors d'avellanes, el menescal, etc. Igualment passaria amb el tant per cent de població industrial —excepció feta dels augments en el sector de la construcció— on s'hi enregistren els forners, els fusters, els porquers, etc. De totes formes el sector primari continuava tenint un pes predominant (seria arriscat pensar en un 70% de la població activa riudomenca?).

A l'actualitat les coses han canviat molt i, tot i no disposant d'informació estadística que permeti de contrastar-ho, podem afirmar que la població activa agrària ha disminuït de forma important. I disminuirà encara molt més per l'envelliment que s'observa en l'esmentada població, en benefici dels sectors secundari i terciari (potser m'oblido d'un de molt important que és l'atur,)

encara que a Riudoms no crec que hi tingui gaire futur aquesta "inactivitat econòmica" que té tanta força per a créixer en el nostre país). Com deia, la disminució de la població activa agrària no la puc contrastar degut a la manca d'estadística, però tenim a mà un bon mesurador substitutiu: ningú ens ho podria explicar millor que els propis pagesos i, en unes més, en altres no tant, gairebé en totes les famílies riudomenques es trobaria algun cas d'un o més fills, o un germà, o d'un parent proper que no ha volgut continuar la feina que els seus pares havien fet tota la vida.

La progressiva pèrdua d'efectius del sector primari pot respondre en el cas concret de Riudoms a una sèrie de factors que no comentarem aquí. Únicament voldria fer un parell de consideracions que crec que són molt importants, l'una de caràcter estrictament econòmic i l'altra de caràcter humà i econòmic. La primera està relacionada amb la productivitat del treball al sector primari riudomenc: el nombre de pagesos ha disminuït, però, ¿ha disminuït també el

volum de la producció? Asseguraria que no, més aviat crec que ha augmentat.

La segona està relacionada amb els criteris de rendibilitat dels subjectes econòmics. No podem parlar d'una estricta rendibilitat en termes monetaris, car si alguns pagesos (molts) ho mesuressin amb aquests termes dirien que els números surten vermells en fer balanç dels diferents exercicis. Ara bé, la càrrega emotiva que encara conserva la terra i el treball dels pagesos riudomenques, la independència i la llibertat de moviments que la seva feina els permet, i altres coses que només els propis pagesos senten, són factors que sovint superen amb escreix la manca de rendibilitat crematística.

En definitiva, els treballadors riudomenques del secundari i del terciari es guanyen, potser, millor la vida que els pagesos del poble, però dubto que siguin més feliços que aquests a l'hora de treballar, especialment els que han deixat el camp per anar-se'n en una fàbrica o en una oficina. Malgrat tot, el nombre de pagesos segueix minvant...

MODEST GUINJOAN
Economista

Riudoms, un poble tradicionalment agrícola. (Foto M. Salvat)

